

MINISTERUL AGRICULTURII, DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI MEDIULUI AL REPUBLICII MOLDOVA

**Proiectul UNEP/GEF „Republica Moldova: Lansarea activităților
privind pregătirea celei de a patra comunicări naționale și
primului raport bienal actualizat către CONUSC”**

ATELIERUL “Rezultatele elaborării Comunicării Naționale Patru ”

**Prognoza emisiilor de GES de la sectorul termoeenergetic până în
2030. Politici și măsuri de reducere a emisiilor de GES.
NAMA “Valorificarea energiei solare pentru producerea apei calde
menajere în localități urbane și rurale și în cadrul întreprinderilor”**

Larisa Tcaci,
Expert național, U.T.M.

Cuprinsul

- ▶ Evoluția și structura consumului de energie primară în sectorul termoenergetic al Republicii Moldova
- ▶ Scenariile analizate
- ▶ Prognoza emisiilor de gaze cu efect de seră:
 - ▶ Categoria de surse de emisii Producerea energiei termice
 - ▶ Categoria de surse de emisii Industria producătoare și construcții
 - ▶ Categoriile de surse de emisii Clădiri comerciale și administrative, Clădiri rezidențiale
 - ▶ Categoria de surse de emisii Sectorul agricol, forestier și piscicol
- ▶ NAMA “Valorificarea energiei solare pentru producerea apei calde menajere în localități urbane și rurale și în cadrul întreprinderilor”:
 - ▶ Estimarea potențialului de reducere a energiei primare consumate
 - ▶ Scenariile analizate
 - ▶ Atenuarea emisiilor de GES
 - ▶ Aspecte economice
 - ▶ Aspecte de dezvoltare sustenabilă

Evoluția consumului de energie primară în sectorul termoenergetic al Republicii Moldova

În cadrul sectorului termoenergetic au fost analizate următoarele categorii de surse de emisii:

- ▶ „Producerea energiei termice”;
- ▶ „Industria producătoare și construcții”;
- ▶ „Clădiri comerciale și administrative”;
- ▶ „Clădiri rezidențiale”;
- ▶ „Sectorul agricol, forestier și piscicol”.

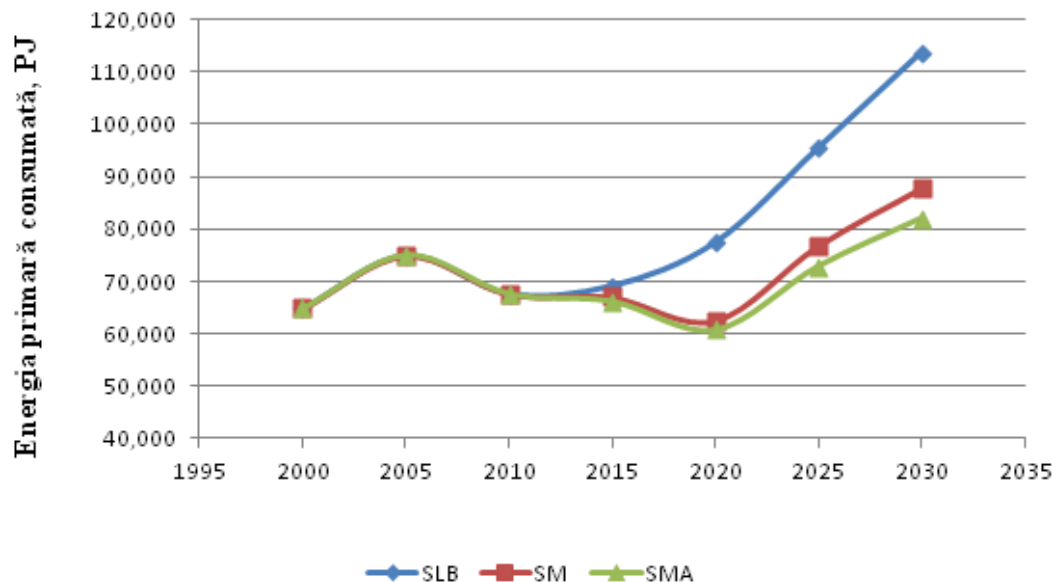
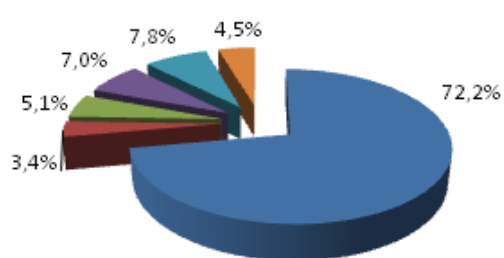

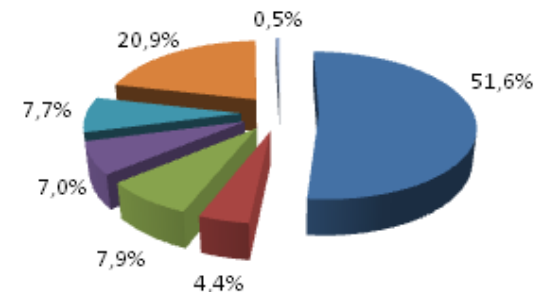
Figura I. Evoluția consumului total de energie primară în sectorul termoenergetic (nu include consumul de energie pentru răcire, precum și căldura produsă prin cogenerare)

Evoluția structurii resurselor energetice primare utilizate în sectorul termoeenergetic

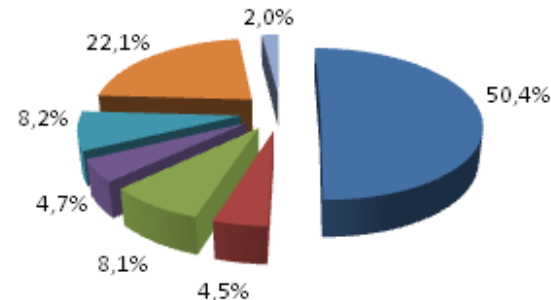
- Gaz natural
- Produse petroliere
- Electricitate
- GPL
- Cărbune
- Biomasa solidă și biogaz

Efectiv, 2010

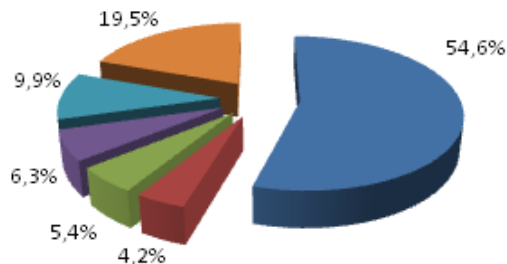
- Gaz natural
- Produse petroliere
- Electricitate
- GPL
- Cărbune
- Biomasa solidă și biogaz
- Alte surse regenerabile

SM, 2020

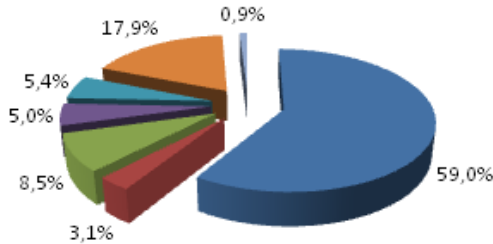
- Gaz natural
- Produse petroliere
- Electricitate
- GPL
- Cărbune
- Biomasa solidă și biogaz
- Alte surse regenerabile

SMA, 2020

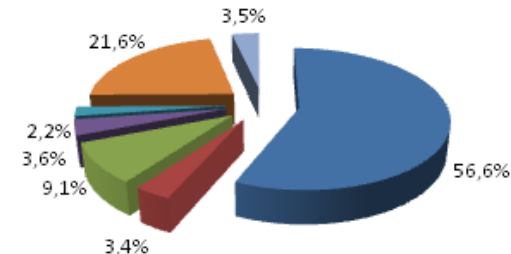
- Gaz natural
- Produse petroliere
- Electricitate
- GPL
- Cărbune
- Biomasa solidă și biogaz

Efectiv, 2015

- Gaz natural
- Produse petroliere
- Electricitate
- GPL
- Cărbune
- Biomasa solidă și biogaz
- Alte surse regenerabile

SM, 2030

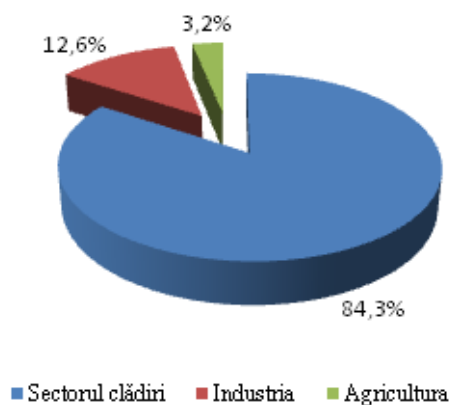

- Gaz natural
- Produse petroliere
- Electricitate
- GPL
- Cărbune
- Biomasa solidă și biogaz
- Alte surse regenerabile

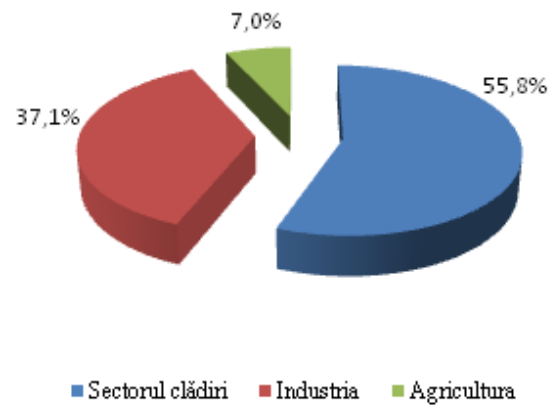
SMA, 2030

Structura consumului de energie primară pe tipuri de consumatori analizați, PJ

Sectoarele	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030
SLB							
Sectorul clădiri	52,38	61,95	57,01	54,07	55,77	63,71	68,89
Industria	9,22	10,45	8,49	11,83	16,44	24,82	36,32
Agricultura	3,24	2,55	2,16	3,28	5,23	6,89	8,43
Total	64,84	74,95	67,66	69,18	77,44	95,42	113,64
SM							
Sectorul clădiri	52,38	61,95	57,01	52,74	45,76	48,75	49,03
Industria	9,22	10,45	8,49	11,31	13,12	23,13	32,60
Agricultura	3,24	2,55	2,16	3,00	3,70	4,93	6,16
Total	64,84	74,95	67,66	67,04	62,58	76,81	87,79
SMA							
Sectorul clădiri	52,38	61,95	57,01	51,95	44,54	45,50	44,08
Industria	9,22	10,45	8,49	11,31	12,62	22,43	31,70
Agricultura	3,24	2,55	2,16	3,00	3,70	4,93	6,16
Total	64,84	74,95	67,66	66,25	60,87	72,87	81,94

Efectiv, 2010

SM, 2030

Scenariile analizate: Scenariul Liniei de Bază

SLB a fost elaborat în următoarele condiții, asumări și disponibilități informaționale:

- ▶ politicile de atenuare aprobate în perioada 01.01.2000-01.01.2010.
- ▶ consumul de combustibili fosili și a biomasei în perioada analizată 2000-2010,
- ▶ datele istorice USDA privind evoluția populației țării, inclusiv pentru teritoriul din stângă râului Nistrului, și pronosticul populației Republicii (scenariu mediu) elaborat de Academia de Științe a Republicii Moldova, ținând cont de recensământul populației în 2004 și 2014,
- ▶ aria totală a suprafeții edificiilor existente (în baza informațiilor din Anuarele Statistice ale RM și informațiilor referitoare la Transnistria), prezentată în tabel.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2015
Aria totală, mln m²	87,97	88,30	88,62	89,26	89,27	89,64	89,84	90,62	91,19	91,47	92,20	94,20

- ▶ pronosticul macroeconomic în ce privește dezvoltarea sectoarelor respective ale economiei naționale, precum și cheltuielile gospodăriilor populației și ale administrației publice și private elaborat de Ministerul Economiei,
- ▶ alte date și informații.

Scenariile analizate: Scenariul cu Măsuri

SM a fost elaborat în baza:

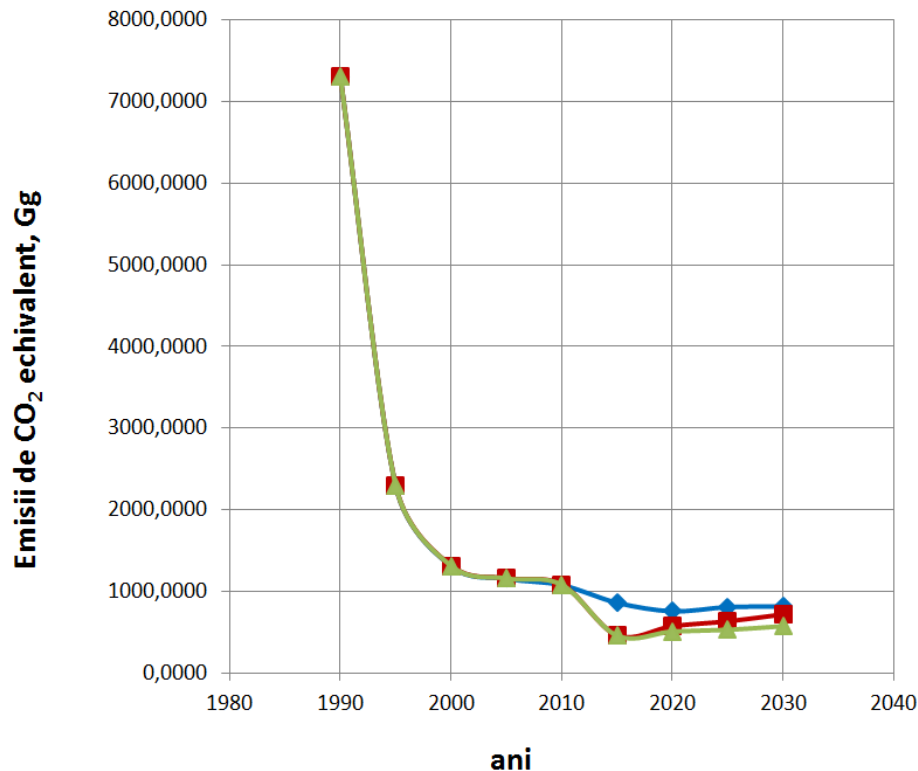
- ▶ actelor legislative aprobate după 01.01.2010 și aflate în vigoare la data de 01.01.2017
- ▶ valorificării rezervelor de eficiență energetică și utilizarea surselor regenerabile de energie în vederea reducerii consumului de energie primară cu 20% în 2020 față de 2009 și contribuției surselor regenerabile în balanța energetică cu 20 % în 2020, conform *Programului Național pentru Eficiență Energetică 2011-2020* și *Planului național de acțiuni în domeniul energiei din surse regenerabile 2013-2020*;
- ▶ aplicării pronosticului macroeconomic de bază în ce privește dezvoltarea macroeconomică a sectoarelor industrial, construcții, agricol, precum și cheltuielile gospodăriilor populației și ale administrației publice și private (scenariul de bază) elaborat de Ministerul Economiei;
- ▶ repartizării consumului de căldură pe categorii de combustibili fosili realizat prin revizuirea pronosticurilor pentru fiecare tip de combustibil folosit, ținând cont de valoarea reală a consumului în 2015;
- ▶ alte date și informații.

Scenariile analizate: Scenariul cu Măsuri Adiționale

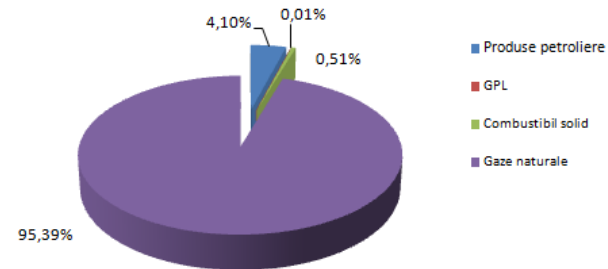
SMA presupune realizarea măsurilor din SM, însă în proporții mai însemnate, cotând pe sprijinul sporit al donatorilor externi în ce privește promovarea eficienței energetice și valorificarea surselor de energie regenerabile și a fost dezvoltat cu luarea în considerație următoarele:

- ▶ politicile și măsurile de atenuare planificate urmează a fi adoptate în perioada de până în anul 2030;
- ▶ este asumată ipoteza că economisiri le de energie vor constitui cca 3.13 PJ energie primară către anul 2020 și cca 6.9 PJ către anul 2030, din care valorificării biomasei îi revine o pondere însemnată;
- ▶ alte date și informații.

Prognoza emisiilor de gaze cu efect de seră: Categoriza de surse de emisii Producerea energiei termice

Evoluția emisiilor de GES de la categoria de surse IAI „Industria energetică” (Producerea energiei termice) în scenariile analizate

efectiv,
anul 2010

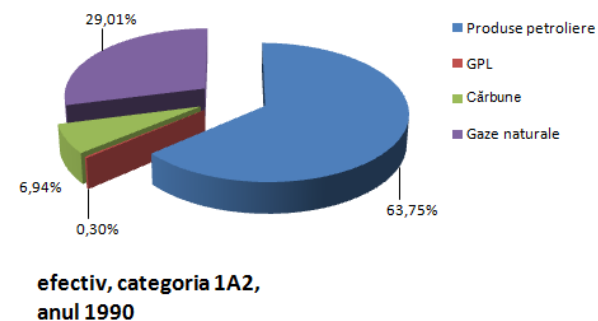
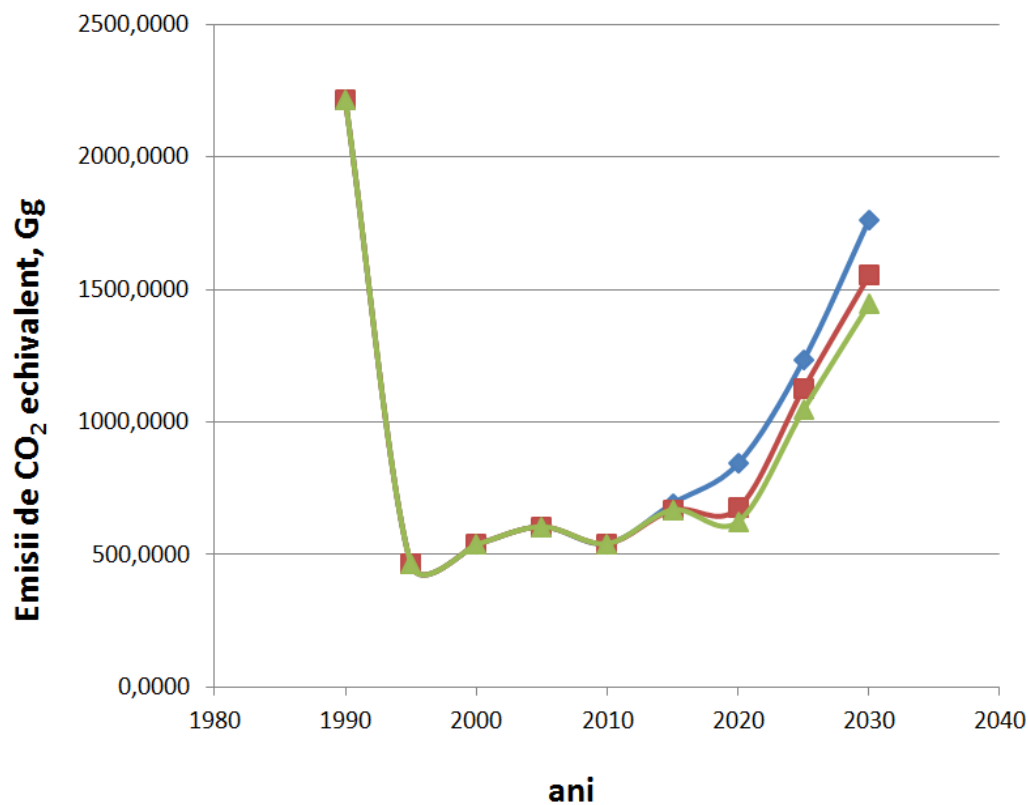
► În cadrul categoriei date se analizează emisiile de gaze cu efect de seră provenite de la centralele termice ale Republicii, energia fiind utilizată pentru consumatorul principal – sectorul clădiri cu alimentarea cu căldură de la sistemul centralizat, producerea separată a energiei. De asemenea, în calitate de consumatori sunt agenți economici (întreprinderi) cu consum de căldură de la sistemul centralizat.

Prognoza emisiilor de gaze cu efect de seră: Categoriza de surse de emisii *Producerea energiei termice*

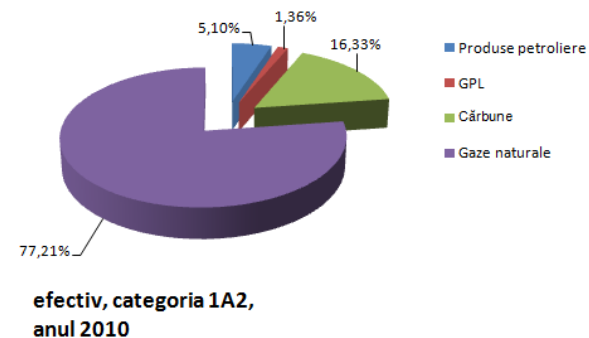
Tipul emisiei de GES/Anul	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030
SLB									
Emisii CO ₂ , Gg CO ₂ echivalent	7289,79	2285,63	1310,61	1155,90	1078,43	862,63	758,95	810,87	819,02
Emisii CH ₄ , Gg CO ₂ echivalent	5,14	1,48	0,65	0,54	0,51	0,41	0,36	0,38	0,39
Emisii N ₂ O, Gg CO ₂ echivalent	11,85	3,03	0,98	0,74	0,72	0,57	0,50	0,54	0,54
Emisii totale GES, Gg CO₂ echivalent	7306,78	2290,14	1312,24	1157,19	1079,66	863,61	759,81	811,79	819,95
Emisii totale, % comparativ cu 1990	100,00	31,34	17,96	15,84	14,78	11,82	10,40	11,11	11,22
SM									
Emisii CO ₂ , Gg CO ₂ echivalent	7289,79	2285,63	1310,61	1155,90	1078,43	454,82	569,21	628,18	713,35
Emisii CH ₄ , Gg CO ₂ echivalent	5,14	1,48	0,65	0,54	0,51	0,20	0,27	0,30	0,34
Emisii N ₂ O, Gg CO ₂ echivalent	11,85	3,03	0,98	0,74	0,72	0,24	0,38	0,42	0,47
Emisii totale GES, Gg CO₂ echivalent	7306,78	2290,14	1312,24	1157,19	1079,66	455,26	569,86	628,89	714,16
Emisii totale, % comparativ cu 1990	100,00	31,34	17,96	15,84	14,78	6,23	7,80	8,61	9,77
SMA									
Emisii CO ₂ , Gg CO ₂ echivalent	7289,79	2285,63	1310,61	1155,90	1078,43	454,82	507,50	527,20	573,10
Emisii CH ₄ , Gg CO ₂ echivalent	5,14	1,48	0,65	0,54	0,51	0,20	0,24	0,25	0,27
Emisii N ₂ O, Gg CO ₂ echivalent	11,85	3,03	0,98	0,74	0,72	0,24	0,35	0,36	0,40
Emisii totale GES, Gg CO₂ echivalent	7306,78	2290,14	1312,24	1157,19	1079,66	455,26	508,09	527,81	573,77
Emisii totale, % comparativ cu 1990	100,00	31,34	17,96	15,84	14,78	6,23	6,95	7,22	7,85

SMA a fost calculat în ipoteza economisirii de cca 1,1 PJ de energie primară în anul 2020 și de cca 2,5 PJ în anul 2030, din care valorificării biomasei îi revine cca 0,9 PJ în anul 2030 cu substituarea gazului natural folosit la centralele termice.

Prognoza emisiilor de gaze cu efect de seră: Categorია de surse de emisii *Industria producătoare și construcții*

—◆— SLB
—■— SM
—▲— SMA

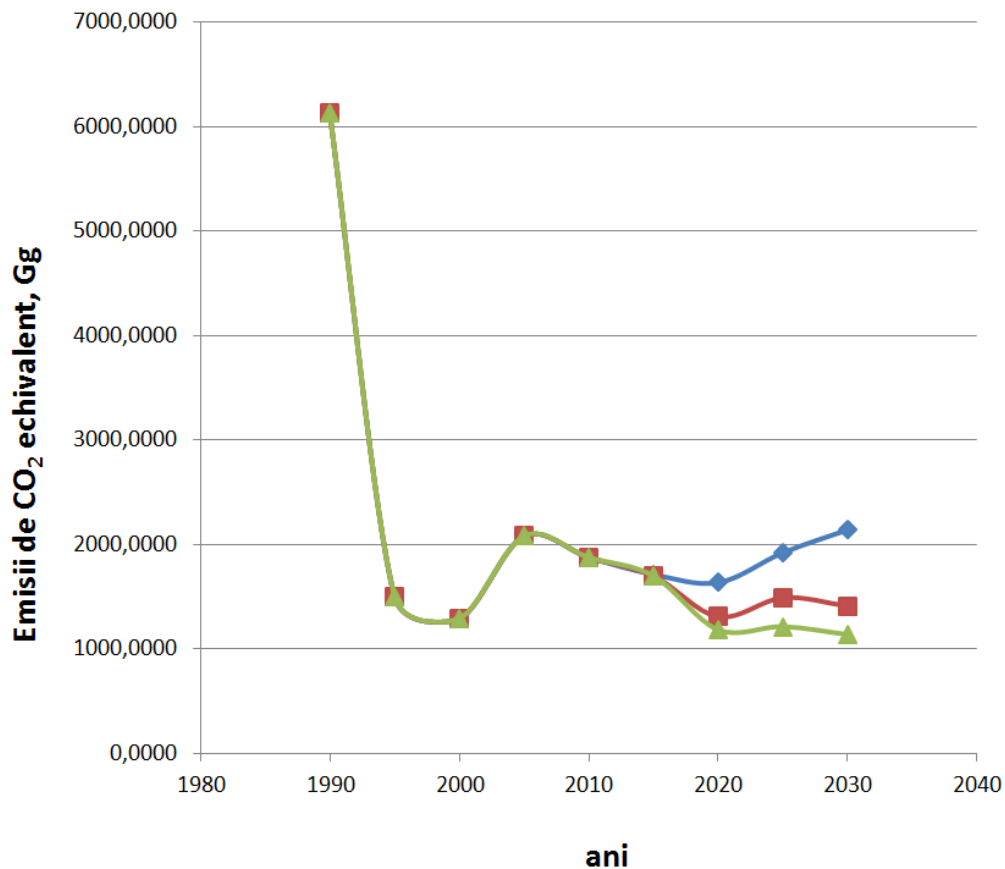
Evoluția emisiilor de GES de la categoria de surse „Industria producătoare și construcții” în scenariile analizate

Prognoza emisiilor de gaze cu efect de seră: Categoriza de surse de emisii *Industria producătoare și construcții*

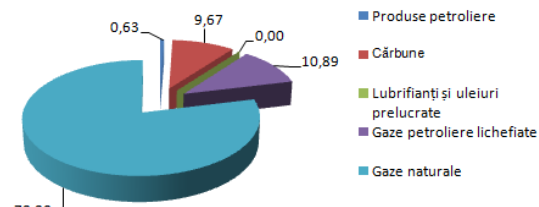
Tipul emisiei de GES/Anul	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030
SLB									
Emisii CO ₂ , Gg CO ₂ echivalent	2206,28	463,96	537,25	603,97	539,59	690,60	841,47	1230,87	1759,60
Emisii CH ₄ , Gg CO ₂ echivalent	2,45	0,39	0,31	0,36	0,57	0,75	0,86	1,10	1,39
Emisii N ₂ O, Gg CO ₂ echivalent	5,09	0,67	0,44	0,53	0,94	1,27	1,44	1,77	2,17
Emisii totale GES, Gg CO ₂ echivalent	2213,82	465,01	538,00	604,86	540,68	692,61	843,78	1233,73	1763,15
Emisii totale, % comparativ cu 1990	100,00	21,00	24,30	27,32	24,42	31,29	38,11	55,73	79,64
SM									
Emisii CO ₂ , Gg CO ₂ echivalent	2206,28	463,96	537,25	603,97	539,59	665,62	673,05	1123,99	1549,36
Emisii CH ₄ , Gg CO ₂ echivalent	2,45	0,39	0,31	0,36	0,57	1,02	0,69	0,90	1,10
Emisii N ₂ O, Gg CO ₂ echivalent	5,09	0,67	0,44	0,53	0,94	1,66	1,18	1,44	1,69
Emisii totale GES, Gg CO ₂ echivalent	2213,82	465,01	538,00	604,86	541,10	668,29	674,93	1126,34	1552,15
Emisii totale, % comparativ cu 1990	100,00	21,00	24,30	27,32	24,44	30,19	30,49	50,88	70,11
SMA									
Emisii CO ₂ , Gg CO ₂ echivalent	2206,28	463,96	537,25	603,97	539,59	665,62	622,67	1044,79	1441,35
Emisii CH ₄ , Gg CO ₂ echivalent	2,45	0,39	0,31	0,36	0,57	1,02	0,57	0,77	0,96
Emisii N ₂ O, Gg CO ₂ echivalent	5,09	0,67	0,44	0,53	0,94	1,66	0,96	1,21	1,45
Emisii totale GES, Gg CO ₂ echivalent	2213,82	465,01	538,00	604,86	541,10	668,29	624,21	1046,78	1443,76
Emisii totale, % comparativ cu 1990	100,00	21,00	24,30	27,32	24,44	30,19	28,20	47,28	65,22

SMA a fost calculat în ipoteza economisirii în plus de cca 0,57 PJ de energie primară în anul 2020 și de cca 1,6 PJ în anul 2030, din care valorificării biomasei îi revine cca 0,05 PJ în anul 2020 și cca 0,6 PJ în anul 2030 cu substituirea gazului natural și a cărbunelui folosit la centralele termice existente. Valorificarea energiei solare prin implementarea NAMA se admite la nivel de cca 0,02 PJ în anul 2020 și de cca 0,1 PJ în anul 2030 cu substituirea gazului natural.

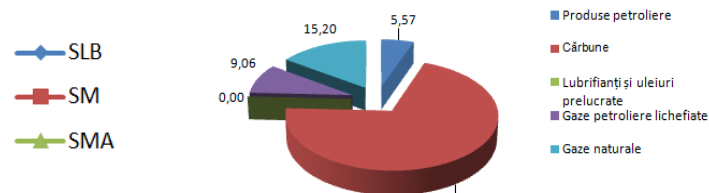
Prognoza emisiilor de gaze cu efect de seră: Categoriile de surse de emisii *Clădiri comerciale și administrative și Clădiri rezidențiale*

Evoluția emisiilor de GES de la sectorul Clădiri
în scenariile analizate

efectiv, categoriile 1A4a și
1A4b, anul 2015, %

efectiv, categoriile 1A4a și
1A4b, anul 1990, %

În cadrul subcategoriilor date de surse de emisii se iau în considerație doar consumatorii individuali cu consum de combustibil de la sursele proprii de energie pentru următoarele scopuri: încălzirea clădirilor vechi, încălzirea clădirilor noi construite, alimentarea cu apă caldă menajeră, pregătirea hranei

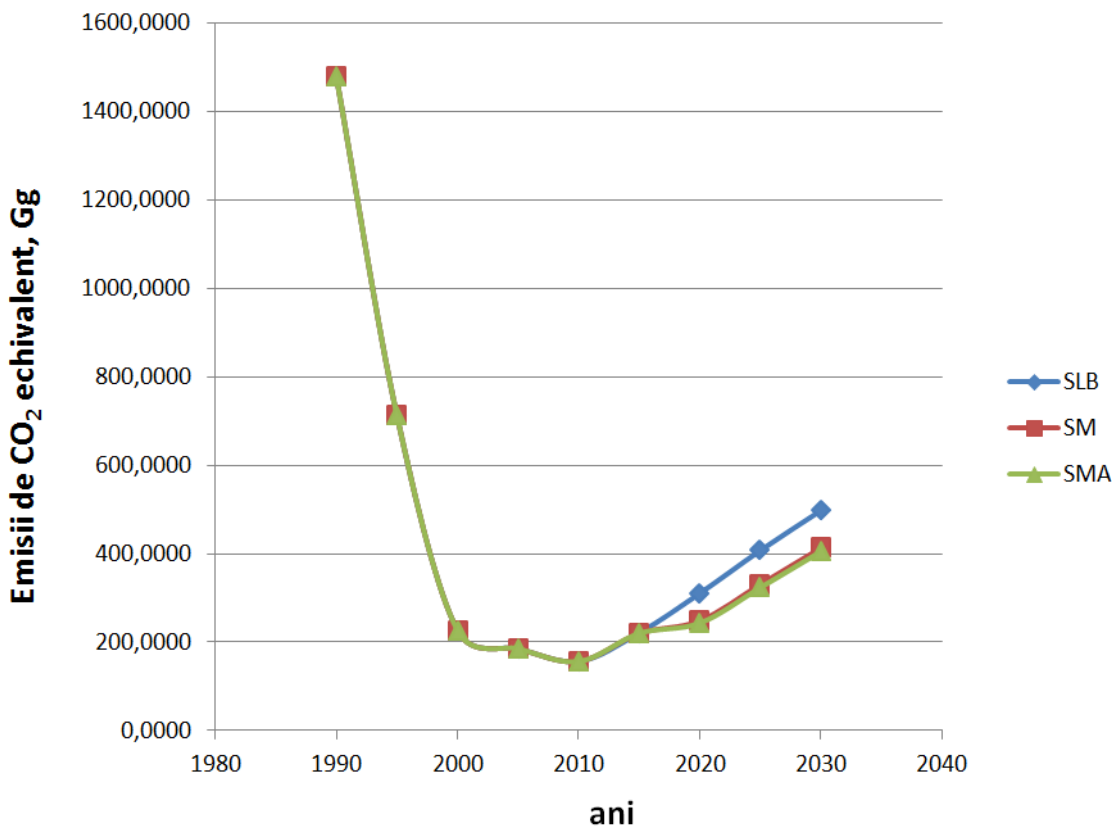
Prognoza emisiilor de gaze cu efect de seră:

Categoriile de surse de emisii *Clădiri comerciale și administrative și Clădiri rezidențiale*

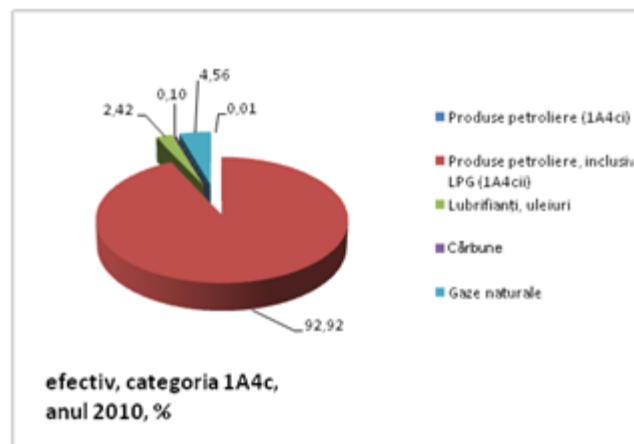
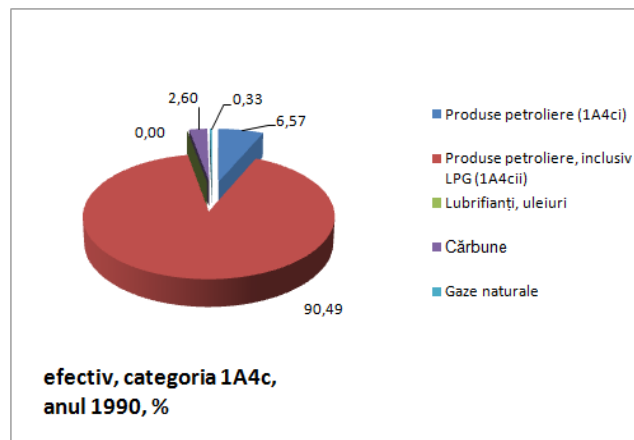
Tipul emisiei de GES/Anul	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030
SLB									
Emisii CO ₂ , Gg CO ₂ echivalent	5825,18	1464,17	1253,38	2034,02	1830,25	1693,35	1614,38	1900,45	2118,12
Emisii CH ₄ , Gg CO ₂ echivalent	280,10	30,52	29,63	38,33	38,59	16,76	17,05	17,61	18,11
Emisii N ₂ O, Gg CO ₂ echivalent	23,97	5,11	4,57	5,67	5,25	2,27	2,22	2,37	2,49
Emisii totale GES, Gg CO ₂ echivalent	6129,25	1499,80	1287,58	2078,02	1874,09	1712,38	1633,65	1920,43	2138,72
Emisii totale, % comparativ cu 1990	100,00	24,47	21,01	33,90	30,58	27,94	26,65	31,33	34,89
SM									
Emisii CO ₂ , Gg CO ₂ echivalent	5825,18	1464,17	1253,38	2034,02	1830,25	1571,41	1289,12	1470,83	1391,72
Emisii CH ₄ , Gg CO ₂ echivalent	280,10	30,52	29,63	38,33	38,59	16,17	16,07	16,38	16,22
Emisii N ₂ O, Gg CO ₂ echivalent	23,97	5,11	4,57	5,67	5,25	1,83	1,73	1,82	1,78
Emisii totale GES, Gg CO ₂ echivalent	6129,25	1499,80	1287,58	2078,02	1874,09	1589,42	1306,92	1489,03	1409,73
Emisii totale, % comparativ cu 1990	100,00	24,47	21,01	33,90	30,58	25,93	21,32	24,29	23,00
SMA									
Emisii CO ₂ , Gg CO ₂ echivalent	5825,18	1464,17	1253,38	2034,02	1830,25	1571,41	1169,55	1203,87	1130,49
Emisii CH ₄ , Gg CO ₂ echivalent	280,10	30,52	29,63	38,33	38,59	16,17	8,67	5,59	3,72
Emisii N ₂ O, Gg CO ₂ echivalent	23,97	5,11	4,57	5,67	5,25	1,83	1,28	1,11	0,97
Emisii totale GES, Gg CO ₂ echivalent	6129,25	1499,80	1287,58	2078,02	1874,09	1589,42	1179,49	1210,56	1135,19
Emisii totale, % comparativ cu 1990	100,00	24,47	21,01	33,90	30,58	25,93	19,24	19,75	18,52

SMA a fost calculat în ipoteza economisirii de cca 1,4 PJ de energie primară în anul 2020 și de cca 2,7 PJ în anul 2030, din care valorificării biomasei îi revine cca 0,21 PJ în anul 2020 și cca 0,38 PJ în anul 2030 cu substituirea antracitei folosite în sectorul rezidențial. Valorificarea energiei solare prin implementarea NAMA se admite la nivel de cca 0,4 PJ în anul 2020 și de cca 1 PJ în anul 2030 cu substituirea gazului natural.

Prognoza emisiilor de gaze cu efect de seră: Categorია de surse de emisii Sectorul agricol, forestier și piscicol

Evoluția emisiilor de GES de la Sectorul agricol, forestier și piscicol în scenariile analizate

Prognoza emisiilor de gaze cu efect de seră: Categoriza de surse de emisii Sectorul agricol, forestier și piscicol

Tipul emisiei de GES/Anul	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030
SLB									
Emisii CO ₂ , Gg CO ₂ echivalent	1466,38	707,99	225,48	184,76	155,75	220,02	308,99	405,53	495,23
Emisii CH ₄ , Gg CO ₂ echivalent	9,08	3,24	0,75	0,82	0,77	0,76	1,05	1,37	1,66
Emisii N ₂ O, Gg CO ₂ echivalent	3,68	1,75	0,53	0,46	0,40	0,51	0,72	0,94	1,15
Emisii totale GES, Gg CO ₂ echivalent	1479,15	712,98	226,76	186,05	156,91	221,29	310,76	407,83	498,05
Emisii totale, % comparativ cu 1990	100,00	48,20	15,33	12,58	10,61	14,96	21,01	27,57	33,67
SM									
Emisii CO ₂ , Gg CO ₂ echivalent	1466,38	707,99	225,48	184,76	155,75	218,80	246,89	328,90	410,68
Emisii CH ₄ , Gg CO ₂ echivalent	9,08	3,24	0,75	0,82	0,77	1,15	1,12	1,51	1,89
Emisii N ₂ O, Gg CO ₂ echivalent	3,68	1,75	0,53	0,46	0,40	0,56	0,60	0,79	0,99
Emisii totale GES, Gg CO ₂ echivalent	1479,15	712,98	226,76	186,05	156,91	220,51	248,60	331,20	413,57
Emisii totale, % comparativ cu 1990	100,00	48,20	15,33	12,58	10,61	14,91	16,81	22,39	27,96
SMA									
Emisii CO ₂ , Gg CO ₂ echivalent	1466,38	707,99	225,48	184,76	155,75	218,80	242,26	321,95	402,96
Emisii CH ₄ , Gg CO ₂ echivalent	9,08	3,24	0,75	0,82	0,77	1,15	0,89	1,16	1,51
Emisii N ₂ O, Gg CO ₂ echivalent	3,68	1,75	0,53	0,46	0,40	0,56	0,58	0,77	0,97
Emisii totale GES, Gg CO ₂ echivalent	1479,15	712,98	226,76	186,05	156,91	220,51	243,73	323,88	405,44
Emisii totale, % comparativ cu 1990	100,00	48,20	15,33	12,58	10,61	14,91	16,48	21,90	27,41

SMA a fost calculat în ipoteza economisirii de cca 0,06 PJ de energie primară în anul 2020 și de cca 0,1 PJ în anul 2030 cu substituirea consumului de antracită și de gaze naturale folosite la arderea staționară.

NAMA “Valorificarea energiei solare pentru producerea apei calde menajere în localități urbane și rurale și în cadrul întreprinderilor”: Estimarea potențialului de reducere a energiei primare consumate

Prepararea apei calde menajere cu ajutorul energiilor regenerabile se realizează în regim de acumulare.

Indicator	Unitate	Anul de analiză				
		2010	2015	2020	2025	2030
1	2	3	4	5	6	7
Sectorul urban						
Populația R.M.:						
TOTAL	mii loc	3659,8	3464,8	3290,6	3123,7	2966,2
Pronosticul cotei	%	44,9	45,0	45,5	46,0	46,5
Total urban	mii loc	1643,3	1559,2	1497,2	1436,9	1379,3
Consumul specific apă caldă	l/zi/pers	60	60	60	60	60
Consumul specific căldură	GJ/pers/an	3,96	3,96	3,96	3,96	3,96
Consumul total final de energie	PJ/an	6,51	6,17	5,93	5,69	5,46
Acoperire posibilă cu captator solar 60%	PJ/an	3,90	3,70	3,56	3,41	3,28
Randamentul admis al cazanelor și al sistemului de distribuție		0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
Energia primară consumată	PJ/an	8,13	7,72	7,41	7,11	6,83
Energia primară care poate fi substituită cu captatoare	PJ/an	4,88	4,63	4,45	4,27	4,10

NAMA “Valorificarea energiei solare pentru producerea apei calde menajere în localități urbane și rurale și în cadrul întreprinderilor”: Estimarea potențialului de reducere a energiei primare consumate

1	2	3	4	5	6	7
Sectorul rural						
Populatia	mii loc	2016,6	1905,7	1793,4	1686,8	1586,9
Consumul specific apă caldă	l/zi/pers	20	20	20	20	20
Consumul specific căldură	GJ/pers/an	1,32	1,32	1,32	1,32	1,32
Consum total final de energie	PJ/an	2,66	2,52	2,37	2,23	2,09
Acoperire posibilă cu captator solar 60%	PJ/an	1,60	1,51	1,42	1,34	1,26
Randamentul admis al cazanelor și al sistemului de distribuție		0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
Energia primară consumată	PJ/an	3,33	3,14	2,96	2,78	2,62
Energia primară care poate fi substituită cu captatoare	PJ/an	2,00	1,89	1,78	1,67	1,57
TOTAL Clădiri						
Consum total acm	PJ/an	9,17	8,69	8,30	7,92	7,56
Energia primară consumată	PJ/an	11,46	10,86	10,37	9,89	9,44
Acoperire posibilă cu captator solar 60%	PJ/an	5,50	5,21	4,98	4,75	4,53
Energia primară care poate fi substituită total cladiri	PJ/an	6,88	6,52	6,22	5,94	5,67

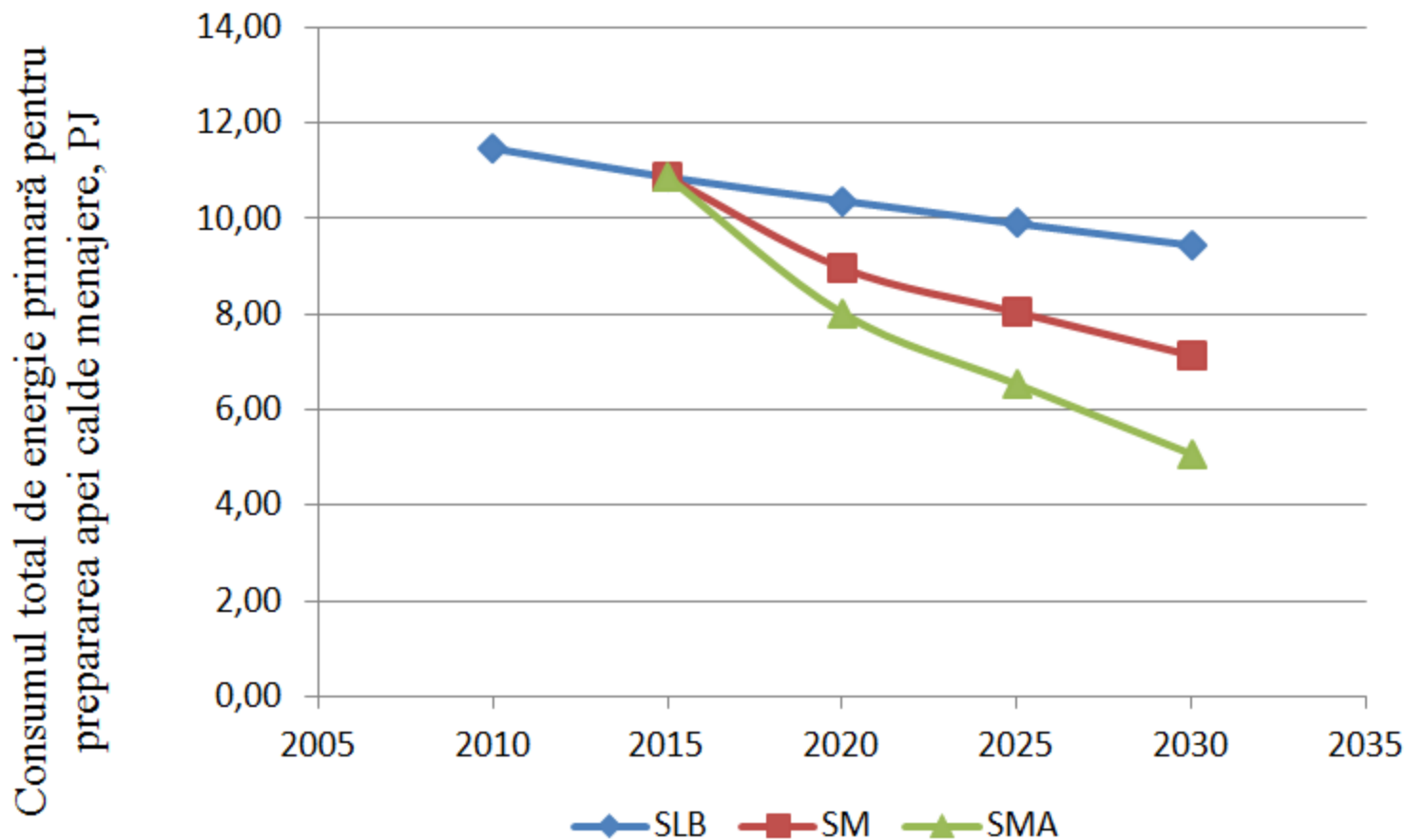
NAMA “Valorificarea energiei solare pentru producerea apei calde menajere în localități urbane și rurale și în cadrul întreprinderilor”: Estimarea potențialului de reducere a energiei primare consumate

Indicator	Unitate	Anul de analiza			
		2015	2020	2025	2030
Consumul specific apă caldă	l/zi/pers	40,00	40,00	40,00	40,00
Nr de IMM in industria prelucratoare		4200			
Nr de IMM in construcții		2900			
Nr total de IMM în țara		49800			
Pondere		14,26%			
Creșterea Nr de IMM la 1000 de locuitori		14	25	36	46
Nr total de IMM		49800	82266	109732	137198
Nr de IMM în industrie/construcții		7100	11729	15644	19560
Numărul de salariați la un IMM	pers.	6	6	6	6
Numărul total de angajați la IMM în industrie/construcții	mii pers	42,6	70,4	93,9	117,4
Consumul specific căldură	GJ/pers/an	1,7	1,7	1,7	1,7
Consum total energie finală IMM	PJ/an	0,074	0,123	0,164	0,205
Acoperire posibilă cu captator solar, 60% din energia finală	PJ/an	0,045	0,074	0,098	0,123
Randamentul cazanelor și a sistemului de distribuție		0,8	0,8	0,8	0,8
Energia primară consumată	PJ/an	0,093	0,153	0,205	0,256
Energia primară care poate fi substituită la întreprinderile IMM	PJ/an	0,056	0,092	0,123	0,153

NAMA “Valorificarea energiei solare pentru producerea apei calde menajere în localități urbane și rurale și în cadrul întreprinderilor”: Estimarea potențialului de reducere a energiei primare consumate

Indicator	Scenariu	Anul de analiză	
		2020	2030
Potențialul total de reducere			
Energia primară care poate fi substituită în sectorul urban		4,45	4,10
Energia primară care poate fi substituită în sectorul rural		1,78	1,57
Energia primară care poate fi substituită la întreprinderile IMM		0,092	0,153
TOTAL		6,31	5,82
Reducerea prevăzută în cadrul SDER			
Sectorul rural	SM	1,41	1,41
Sectorul urban	SM	-	0,904
Cota de substituire, rural		79,4%	89,8%
urban			22,1%
total		22,3%	39,8%
Reducerea prevăzută în cadrul NAMA analizate			
Industria producătoare și construcții	SMA	0,02	0,1
Cota de substituire		21,7%	65,2%
Clădiri comerciale și administrative și Clădiri rezidențiale	SMA	0,4	1
Cota de substituire, rural		-	-
urban		9%	24,4%
Cota de substituire total cu SM	SM+SMA	29,1%	58,5%
Potențialul nevalorificat din cel posibil			
Clădiri, sectorul urban	-	4,05	2,19
Clădiri, sectorul rural	-	0,37	0,16
Întreprinderi	-	0,072	0,053
TOTAL, potențial nevalorificat	-	4,484	2,406

NAMA “Valorificarea energiei solare pentru producerea apei calde menajere în localități urbane și rurale și în cadrul întreprinderilor”: Scenariile analizate

Evoluția consumului total de energie primară la prepararea apei calde menajere

NAMA “Valorificarea energiei solare pentru producerea apei calde menajere în localități urbane și rurale și în cadrul întreprinderilor”: Atenuarea emisiilor de GES

Indicator	Factorul de emisii	Rezultatele estimării reducerilor de emisii	
		2020	2030
Categoria de surse de emisii 1A2 „Industria producătoare și construcții”			
Energia primară substituită, PJ/an	-	0,02	0,1
Factorul de emisie CO2, Gg/PJ	56,10	1,12	5,61
Factorul de emisie CH4, Gg/PJ	0,0010	2,00E-05	1,00E-04
Factorul de emisie N2O, Gg/PJ	0,0001	2,00E-06	1,00E-05
TOTAL 1A2, Gg CO2 ech	-	1,12	5,62
Categoriile de surse de emisii 1A4a „Clădiri comerciale și administrative”, 1A4b „Clădiri rezidențiale”			
Energia primară substituită, PJ/an	-	0,4	1
Factorul de emisie CO2, Gg/PJ	56,10	22,44	56,1
Factorul de emisie CH4, Gg/PJ	0,0050	2,00E-03	5,00E-03
Factorul de emisie N2O, Gg/PJ	0,0001	4,00E-05	1,00E-04
TOTAL 1A4a+1A4b, Gg CO2 ech	-	22,50	56,25

Categorie	Unitatea	Rezultatele estimării reducerilor de emisii	
		2020	2030
1A2 „Industria producătoare și construcții”	Gg CO2 ech	1,12	5,62
1A4a „Clădiri comerciale și administrative”, 1A4b „Clădiri rezidențiale”	Gg CO2 ech	22,50	56,25
Substituirea energiei electrice în Clădiri de destinație diferită	Gg CO2 ech	29,20	53,63
TOTAL	Gg CO2 ech	52,83	115,50

NAMA “Valorificarea energiei solare pentru producerea apei calde menajere în localități urbane și rurale și în cadrul întreprinderilor”: Aspecte economice – informații inițiale

Indicator	Unitate	Valoare
Durata de studiu	ani	20
WACC	%	8
Rata de schimb valutar	lei/euro	21,5
Tarif la gaze naturale cu TVA în anul 2016	euro/mie m ³	308,33
Tarif de furnizare a energiei electrice cu TVA în anul 2017	euro/kWh	0,1111
Cota anuală a cheltuielilor de întreținere și exploatare, captatoare solare	% din investiție/an	2
Rata dobânzii la banii beneficiarului în caz de rambursare a împrumutului concesional în 5 ani admisă în cazul substituirii energiei electrice	%/an	2,5
Rata dobânzii la banii beneficiarului în caz de rambursare a împrumutului concesional în 7 ani admisă în cazul substituirii gazelor naturale	%/an	2,6
Rata anuală de creștere a tarifului la gaz natural	%/an	1%
Rata anuală de creștere a tarifului la energie electrică	%/an	3%

Pentru analiză se alege un captator cu 20 tuburi din diapazonul mijlociu de prețuri recomandate. Aria totală a captatorului, este de 2,03 m², aria de apertură este de 1,645 m². Energia captată anual de un captator este de cca 1321 kWh/an. Investiția specifică este de 1419,1 euro/captator, inclusiv manopera. Investiția totală este de cca 419,6 mil euro. Calculele se efectuează la rata admisă de schimb valutar 21,5 lei/euro Numărul total de captatoare solare în anul 2030 necesare pentru implementarea NAMA este 295 713, conform estimărilor **preliminare**.

NAMA “Valorificarea energiei solare pentru producerea apei calde menajere în localități urbane și rurale și în cadrul întreprinderilor”: Aspecte economice – informații inițiale

- ▶ La stabilirea investiției necesare pentru proiectul–pilot respectiv s-a ținut cont de existența sistemelor de aprovizionare cu apă rece și caldă în mediu urban și rural. În tabel se prezintă dotarea fondului locativ existent pe Malul Drept al Republicii Moldova, obținută din statistica națională.

Malul Drept, %	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	urban					
cu apeduct	82,8	84,4	84,7	85,4	85,6	86,3
canalizare	82,7	84,4	84,7	84,9	85,1	85,8
apă caldă	66,6	67,4	68,7	70,8	71,6	72,5
rural						
cu apeduct	20,2	22,3	23,9	27,2	29,4	31,7
canalizare	19,6	22,2	23,9	27,2	29,4	31,6
apă caldă	6,4	7	7,6	9,7	11,3	12,2
mediu						
cu apeduct	44,2	46,3	47,5	50,1	51,7	53,5
canalizare	43,8	46	47,5	49,9	51,5	53,2
apă caldă	29,5	30,4	31,3	33,8	35,2	36,3

NAMA “Valorificarea energiei solare pentru producerea apei calde menajere în localități urbane și rurale și în cadrul întreprinderilor”: Aspecte economice – informații inițiale

- ▶ Ținând cont de situația actuală, la determinarea investiției pentru proiectul-pilot 5 (categoria de beneficiari cu venituri reduse) a fost admis un adaos în valoare de 20% din investiția necesară pentru dotarea beneficiarului cu apeductele necesare ori pentru repararea apeductelor existente în cazul în care este nevoie.
- ▶ Pentru toate categoriile de beneficiari la determinarea investiției s-a ținut cont de necesitatea elaborării unor studii de fezabilitate și a unor proiecte de implementare, care constituie de cca 515 euro/edificiu (valoare medie). În total, această investiție nu depășește cca 10% din valoarea investiției estimată preliminar.
- ▶ **Cheltuielile anuale** au următoarele componente: cheltuieli de întreținere și exploatare a captatoarelor solare, dobânda achitată la împrumutul concesional, pierderile dobânzii la banii beneficiarului. Cheltuielile anuale legate de reducerea randamentului cazanelor de apă fierbinte pe gaz natural cauzate de micșorarea sarcinii se neglijează.
- ▶ **Veniturile anuale** se formează din economii de gaz natural și de energie electrică provenite din substituirea lor cu captatoare solare.
- ▶ În proiectele-pilot analizate variază investiția inițială, ponderea componentelor portofoliului de investiții, rata dobânzii la împrumut concesional, veniturile anuale.

NAMA “Valorificarea energiei solare pentru producerea apei calde menajere în localități urbane și rurale și în cadrul întreprinderilor”: Aspecte economice – proiecte pilot

1. Clădirea cu 5 etaje, 2 scări, cu substituirea energiei electrice folosite pentru prepararea apei calde menajere
 2. Clădirea cu 5 etaje, 2 scări, cu substituirea gazului natural consumat la o CT ori de cazane murale pentru prepararea apei calde menajere
 3. Casa individuală cu 4 persoane din mediu urban sau rural, cu substituirea energiei electrice folosite pentru prepararea apei calde menajere
 4. Casa individuală cu 4 persoane din mediu urban sau rural, cu substituirea gazului natural consumat de un CAF mural sau de o CT pentru prepararea apei calde menajere
 5. Casa individuală cu 4 persoane din mediu urban sau rural, cu substituirea gazului natural consumat de o sobă/un aragaz pentru prepararea apei calde menajere
 6. Clădire publică cu 3 etaje de tip cămin/spital cu substituirea gazului natural consumat la o CT individuală pentru prepararea apei calde menajere
 7. ÎMM cu substituirea gazului natural consumat de un CAF mural sau de o CT pentru prepararea apei calde menajere
 8. ÎMM cu substituirea energiei electrice consumate pentru prepararea apei calde menajere
-

NAMA “Valorificarea energiei solare pentru producerea apei calde menajere în localități urbane și rurale și în cadrul întreprinderilor”: Aspecte economice – calcule de fezabilitate

Rezultatele analizei proiectelor NAMA la categoria Clădiri, substituirea gazului natural

Tipul beneficiarului / proiectului-pilot	Ponderea în consumul de gaze substituit la categoria dată, %	Consumul de gaze substituit total, mil m ³ /an	Consumul de gaze substituit la un proiect, m ³ /an	Nr.de edificii	Energia primară substituită (anul 2030), PJ/an	Potențialul de acoperire		Portofoliu de investiții, mil euro		
						total existent la categoria dată, PJ/an	ponderea acoperirii, %	investiția beneficiarului	grant	împrumut concesional
Clădiri cu 5 etaje	50	14,93	7416	2013	0,5	1,197	81,87	12,96	110,12	6,48
Case individuale (CT, cazane murale)	1	0,30	233	1279	0,01			0,09	4,20	0,00
Case individuale (sobe/aragaze)	47	14,03	323	43400	0,47			7,39	134,51	5,91
Clădiri publice (CT)	2	0,60	10506	57	0,02	0,331	6,04	0,43	4,67	0,33
TOTAL		29,85			1,00	1,528		20,87	253,51	12,72

NAMA “Valorificarea energiei solare pentru producerea apei calde menajere în localități urbane și rurale și în cadrul întreprinderilor”: Aspecte economice – calcule de fezabilitate

Rezultatele analizei proiectelor NAMA la categoria Clădiri, substituirea energiei electrice

Tipul beneficiarului / proiectului-pilot	Ponderea în consumul de gaze substituit la categoria dată, %	Consumul de energie finală substituit total, mil kWh/an	Consumul de energie finală substituit la un proiect, kWh/an	Nr.de edificii / entități	Potențialul de acoperire		Portofoliu de investiții, mil euro			Rata împrumutului concesional, %
					consum final existent ori remanent la categoria dată, mil kWh/an	ponderea acoperirii, %	investiția beneficiarului	grant	împrumut concesional	
Clădiri cu 5 etaje	75	87,00	59469	1463	119,17	73,0	9,42	18,84	65,92	2
Casă individuală mediu urban	4	29,00	2643	10972		24,3	5,52	11,04	20,24	2
Casă individuală mediu rural	16	23,00	2643	8702	24,65	93,3	4,38	8,75	16,05	2
ÎMM	5	7,35	2179	3373	8,19	89,8	3,39	5,09	2,83	1
TOTAL		146,35					22,71	43,72	105,04	

Rezultatele analizei proiectelor NAMA la categoria Întreprinderi, substituirea gazului natural

Tipul beneficiarului / proiectului-pilot	Ponderea în consumul de gaze substituit la categoria dată, %	Consumul de gaze substituit total, mil m ³ /an	Consumul de gaze substituit la un proiect, m ³ /an	Nr.de edificii / entități	Energia primară substituită (anul 2030), PJ/an	Potențialului de acoperire			Portofoliu de investiții, mil euro			Rata împrumutului concesional, %
						Nr. de ÎMM	total existent la categoria dată, PJ/an	ponderea acoperirii din numărul pronosticat, %	investiția beneficiarului	grant	împrumut concesional	
ÎMM	100	2,99	293	10199	0,1	16188	0,153	63,01	2,39	31,81	0	0
TOTAL		2,99			0,1		0,153		2,39	31,81	0	

NAMA “Valorificarea energiei solare pentru producerea apei calde menajere în localități urbane și rurale și în cadrul întreprinderilor”: Aspecte economice – rezultate

Rezultatele estimării investiției totale și a portofoliului de investiții mediu pe Republică

Indicator	Unitate	Valoare	Notă
Investiția			
Numărul total necesar de captatoare		316054	Divergența între valoarea estimată preliminar și cea curentă constituie cca 7%
Investiția totală necesară	mil euro	492,75	Divergența între valoarea investiției estimată preliminar și cea curentă constituie cca 17%
Investiția specifică în captator	euro/captator	1559,1	
Portofoliu de investiții			
Investiția beneficiarului	mil euro	45,97	ponderea 9,3%
Grant	mil euro	329,03	ponderea 66,8%
Imprumut concesional	mil euro	117,75	ponderea 23,9%

NAMA “Valorificarea energiei solare pentru producerea apei calde menajere în localități urbane și rurale și în cadrul întreprinderilor”: Aspecte economice – analiza sensibilității

Scenariu	Tipul tarifului	Rata anuală de creștere a tarifului, %/an
Scenariu 1	tarif la gaze naturale	6
	tarif la energie electrică	6
Scenariu 2	tarif la gaze naturale	10
	tarif la energie electrică	6

Rezultatele estimării portofoliului de investiții mediu pentru Scenariul 1

Indicator	Valoare, mil euro	Pondere, %
Investiția beneficiarului	49,00	9,9
Grant	264,59	53,7
Imprumut concesional	179,16	36,4

Rezultatele estimării portofoliului de investiții mediu pentru Scenariul 2

Indicator	Valoare, mil euro	Pondere, %
Investiția beneficiarului	46,01	9,3
Grant	218,98	44,4
Imprumut concesional	227,76	46,2

NAMA “Valorificarea energiei solare pentru producerea apei calde menajere în localități urbane și rurale și în cadrul întreprinderilor”: Aspecte de dezvoltare sustenabilă

- ▶ Implicarea specialiștilor din diferite domenii pentru a analiza situația existentă la nivel de obiect și localitate, a proiecta sistemele individuale de producere a energiei, a aduce echipamentele necesare în țară ori a produce aceste echipamente în interiorul Republicii, a controla calitatea implementării proiectelor, a estima efectele obținute, sporirea considerabilă a numărului de locuri de muncă.
- ▶ Promovarea transferului tehnologic prin dezvoltarea serviciilor tehnologice specifice, inclusiv consultanței în domeniu, prin informarea populației și unui număr mare de specialiști din diverse domenii, prin obținerea experienței și stimularea cercetării interne privind sporirea eficienței și reducerea costurilor acestor sisteme, asigurarea unui parteneriat între IMM și entitățile de transfer tehnologic.
- ▶ Producerea ecologică a energiei termice, mai puțin poluantă și mai prietenoasă mediului, ameliorarea stării de sănătate a populației. Republica Moldova este în topul țărilor europene cu incidență de tuberculoză. În țară se înregistrează agravarea periodică a situației cu hepatita virală A, creșterea periodică a cazurilor de îmbolnăviri cu enterovirus și meningită. Aceste și alte maladii sunt în marea măsură cauzate de mâinile murdare, ceea ce, împreună cu informația din statisticile naționale privind dotarea populației cu apeducte și sisteme de aprovizionare a apei calde de consum (în deosebi, în mediu rural) prezintă niște semne că în continuare este absolut necesară dezvoltarea intensă a infrastructurii de alimentare cu apă rece și caldă și sporirea nivelului de viață a populației pentru combaterea maladiilor.

NAMA “Valorificarea energiei solare pentru producerea apei calde menajere în localități urbane și rurale și în cadrul întreprinderilor”: Aspecte de dezvoltare sustenabilă

- ▶ Crearea unui mediu economic favorabil în ce privește posibilitatea implementării sistemelor solare termice, cointeresarea beneficiarilor în obținerea unei finanțări în domeniu va duce la modernizarea/repararea/restabilirea sistemelor existente de distribuție a apei calde menajere, la dezvoltarea acestor sisteme, construirea unor sisteme noi în cazul în care ele sunt obligatorii pentru anumite categorii de edificii însă nu funcționează ori funcționează la sarcini parțiale cu consumuri însemnate de energie. Problema funcționării proaste sau a lipsei totale a sistemelor de aprovizionare cu apă caldă menajeră se transformă dintr-o problemă tehnică și energetică în una socială prin faptul că nu este posibilă menținerea confortului și a stării de sănătate în lipsa aprovizionării cu apă caldă în cantități suficiente. Soluționarea acestei probleme este, în deosebi, foarte importantă la combaterea inegalității sociale, diminuarea tensiunii sociale, stimularea dezvoltării culturale și intelectuale a societății.
- ▶ Implementarea în masă a sistemelor solare termice va contribui la îmbunătățirea calității educaționale, obținerea posibilităților mai mari de instruire a tinerilor specialiști prin crearea interesului față de aceste sisteme și fenomene, stimularea curiozității și creativității naturale a tineretului, obținerea deprinderilor practice în ce privește exploatarea sistemelor solare termice, proiectarea, construirea și repararea lor, analiza posibilităților de sporire a eficienței acestor sisteme în învățământ superior și mediu special, menținerea interesului populației și a tineretului față de nivelul înalt de dezvoltare tehnică și culturală a Uniunii Europene.

NAMA “Valorificarea energiei solare pentru producerea apei calde menajere în localități urbane și rurale și în cadrul întreprinderilor”: Aspecte de dezvoltare sustenabilă

- ▶ Alt aspect important reprezintă reducerea dependenței energetice a țării prin valorificarea energiei regenerabile, reducerea dependenței sistemelor existente de furnizarea gazelor naturale.
- ▶ Producerea independentă a energiei termice prin valorificarea energiei solare contribuie la crearea condițiilor favorabile pentru implementarea conceptului de autonomie energetică regională cu interacțiuni flexibile între diferite sisteme energetice, siguranța în aprovizionare cu energie și reducerea dependenței de resursele naturale ieșibile și politicile diferite țări în acest domeniu.
- ▶ Proiectele NAMA au fost estimate pentru Republica în întregime. În cazul apariției posibilităților de implementare a acestor proiecte, necesitatea promovării lor pe partea Dreaptă și partea Stângă a Nistrului va apărea un dialog mai clar și mai conștient, o înțelegere reciprocă mai bună între ele ceea ce va contribui la întărirea și menținerea integrității Republicii Moldova.

Mulțumesc pentru Atenție!

*Larisa Tcaci,
Universitatea Tehnică a Moldovei*

*Tel. 069 397829
079 580852*

